

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o emeryturę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 listopada 2016 r.,

zażalenia organu rentowego na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny, w sprawie J. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, I Oddziałowi w W. o emeryturę, na skutek apelacji organu rentowego, wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 grudnia 2014 r. i poprzedzające go decyzje organu rentowego z dnia 5 czerwca 2014 r. oraz z dnia 18 lipca 2014 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, bowiem błędnie przyjął, że ubezpieczonemu - decyzją z dnia 20 sierpnia

2009 r. - przyznano prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, a tymczasem była to emerytura wcześniejsza. W związku z tym wniosek ubezpieczonego z dnia 30 maja 2014 r. był pierwszym wnioskiem o przyznanie emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego i obowiązkiem organu rentowego było obliczenie należnej emerytury na podstawie art. 27 w związku z art. 53 i na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.; dalej jako ustawa emerytalna) i przyznanie wyższego świadczenia. W konkluzji stwierdził, że „skoro bezspornym ustaleniem jest, że zaskarżone decyzje nie uwzględniają wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia wniosków ubezpieczonego, okoliczności faktycznych oraz regulacji prawnych, rozstrzygnięcie zapadło na podstawie art. 477^{14a} k.p.c.”.

Organ rentowy zaskarżył ten wyrok zażaleniem w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj.: art. 477^{14a} k.p.c. w związku z art. 386 § 4 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu, podczas gdy w niniejszej sprawie istota sporu została rozpoznana, a zasadność dokonania korzystniejszego wyliczenia świadczenia ubezpieczonego w oparciu o art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, wskazanego w wytycznych uzasadnienia wyroku, jest w istocie między stronami kwestią sporną.

W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że w niniejszej sprawie zaistniał spór między stronami, bowiem stanowisko organu rentowego w zakresie stosowania do sytuacji ubezpieczonego art. 55 ustawy emerytalnej jest odmienne niż stanowisko judykatury wypracowane jeszcze przed nowelizacją ustawy emerytalnej dokonanej ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 552), która weszła w życie 1 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z przekazaniem sprawy do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu jest

zaskarżalny zażaleniem w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się również, że art. 477^{14a} k.p.c. nie ma samodzielnego bytu i jego zastosowanie wymaga w pierwszej kolejności spełnienia warunków z art. 386 § 2 lub § 4 k.p.c., czyli zaistnienia przesłanek uzasadniających uwzględnienie apelacji przez uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 października 2011 r., I UZ 33/11, OSNP 2012 nr 21- 22, poz. 274; z 30 października 2012 r., II UZ 50/12, OSNP 2013 nr 23-24, poz. 289; z 19 listopada 2013 r., I UZ 40/13, LEX nr 1555391; z 27 listopada 2014 r., III UZ 12/14, LEX nr 1628950). W konsekwencji, przy rozpoznaniu zażalenia, o którym mowa w art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada wyłącznie prawidłowość zastosowania art. 386 § 2 lub 4 k.p.c. i nie rozpoznaje żadnych innych zarzutów (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 2012 r., I CZ 143/12, LEX nr 1265545; z dnia 25 października 2012 r., I CZ 144/12, LEX nr 1265546; z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, LEX nr 1730602; z dnia 20 maja 2015 r., I CZ 44/15, LEX nr 1747843; z dnia 29 kwietnia 2015 r., IV CZ 3/15, LEX nr 1678970). W szczególności ocena Sądu Najwyższego nie dotyczy prawidłowości zastosowania przepisów prawa materialnego. Dlatego też kontroli wynikającej z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. podlega wyłącznie to, czy w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie rozpoznano istoty sprawy albo czy wydanie wyroku kończącego spór wymagałoby przeprowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), względnie czy nie doszło w tym postępowaniu do nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy nie podziela poglądu Sądu drugiej instancji, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. W niniejszej sprawie istota sprawy dotyczyła możliwości ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej (o czym negatywnie przesądził organ rentowy), a orzeczenie Sądu pierwszej instancji ten spór rozstrzygało zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego.

Ze stanowiska Sądu drugiej instancji wyartykułowanego w uzasadnieniu orzeczenia wynika obowiązek zastosowania wykładni art. 55 ustawy emerytalnej przyjętej przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (OSNP

2013 nr 21-22, poz. 257) i w późniejszych wyrokach: z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12 (LEX nr 1341674) oraz z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/12 (niepublikowany); z dnia 9 września 2013 r., II UK 23/13 (LEX nr 1375193); z dnia 19 marca 2014 r., I UK 345/13 (LEX nr 14552280); z dnia 18 września 2014 r., I UK 27/14 (LEX nr 1537287) oraz z dnia 8 lipca 2015 r. (M. P.Pr. 2015 nr 10, s. 549-550), z którą organ rentowy się nie zgadza. Zatem w istocie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu zmierza do „wymuszenia” na organie rentowym zmiany jego stanowiska odnośnie do omawianej kwestii, a więc do zmiany rozstrzygnięcia co do istoty sprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 389¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

r.g.